

KS. PAWEŁ ANTOSIAK

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

 <https://orcid.org/0000-0002-3043-7639>

e-mail: p.antosiak@pkwp.org

HANDEL LUDŹMI. WSPÓŁCZESNE OBlicZA NIEWOLNICTWA

Human trafficking. The contemporary faces of slavery

Abstrakt: Artykuł ukazuje problematykę handlu ludźmi w skali globalnej. W tym celu przedstawia definicję prezentowanego zjawiska. Wymienia najważniejsze formy eksploatacji i etiologii omawianego zagadnienia. Podejmuje też próbę zestawienia tematyki handlu ludźmi z przemytem imigrantów, konfliktami zbrojnymi, handlem dziećmi, organami ludzkimi. Prezentuje statystyki dotyczące handlu ludźmi, liczbę ofiar tego procederu oraz dane uwzględniające to zjawisko w poszczególnych częściach świata (Afryka, Ameryki, Bliski Wschód, Azja i Oceania, Europa i Azja Centralna).

Słowa kluczowe: handel ludźmi, formy eksploatacji, etiologia, przemyt imigrantów, konflikty zbrojne, handel dziećmi, handel ludzkimi organami, statystyki.

Abstract: The article shows the problem of human trafficking on a global scale. For this purpose, it presents a definition of the presented phenomenon. It lists the most important forms of exploitation and etiology of the discussed issue. He also attempts to juxtapose the subject of trafficking in human beings with the smuggling of immigrants, armed conflicts, trafficking in children, and human organs. It presents statistics on trafficking in human beings, the number of victims of this practice and data regarding this phenomenon in various parts of the world (Africa, Americas, the Middle East, Asia and Oceania, Europe and Central Asia).

KS. PAWEŁ ANTOSIAK – mgr lic.; kapłan diecezji świdnickiej. Od 2018 r. pracownik Papieskiego Stowarzyszenia Pomoc Kościołowi w Potrzebie. Prezes Fundacji Amicus Missio oraz pracownik Uniwersyteckiego Centrum Badań Wolności Religijnej UKSW w Warszawie. Organizator konferencji naukowych w Polsce i za granicą.

Key words: trafficking in human beings, forms of exploitation, etiology, smuggling of immigrants, armed conflicts, trafficking in children, trafficking in human organs, statistics.

Protokół o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, szczególnie kobietami i dziećmi podaje następującą definicję handlu ludźmi: „handel ludźmi oznacza werbowanie, transport, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osób z zastosowaniem gróźb lub użyciem siły lub też z wykorzystaniem innej formy przymusu, uprowadzenia, oszustwa, wprowadzenia w błąd, nadużycia władzy lub wykorzystania słabości, wręczenia lub przyjęcia płatności lub korzyści dla uzyskania zgody osoby mającej kontrolę nad inną osobą, w celu wykorzystania. Wykorzystanie obejmuje, jako minimum, wykorzystanie prostytutki innych osób lub inne formy wykorzystania seksualnego, pracę lub usługi o charakterze przymusowym, niewolnictwo lub praktyki podobne do niewolnictwa, zniewolenie albo usunięcie organów” (Burdziak, Banaszak, 2016, 3–4). Protokół ten, zwany „Protokołem z Palermo”, uzupełnił Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, która została przyjęta przez Organizację Narodów Zjednoczonych 15 listopada 2000 r.

18 sierpnia 2003 r. Protokół został ratyfikowany przez Polskę. W związku z tym 8 września 2010 r. weszła w życie ustawa podpisana 20 maja 2010 r. Definicja „handlu ludźmi zawarta w art. 115 § 22 k.k. brzmi: „Handlem ludźmi jest werbowanie, transport, dostarczanie, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osoby z zastosowaniem: 1) przemocy lub groźby bezprawnej, 2) uprowadzenia, 3) podstępu, 4) wprowadzenia w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania, 5) nadużycia stosunku zależności, wykorzystania krytycznego położenia lub stanu bezradności, 6) udzielenia albo przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy osobie sprawującej opiekę lub nadzór nad inną osobą – w celu jej wykorzystania, nawet za jej zgodą, w szczególności w prostytucji, pornografii lub innych formach seksualnego wykorzystania, w pracy lub usługach o charakterze przymusowym, w żebractwie, w niewolnictwie lub innych formach wykorzystania poniżających godność człowieka albo w celu pozyskania komórek, tkanek lub narządów wbrew przepisom ustawy. Jeżeli zachowanie sprawcy dotyczy małoletniego, stanowi ono handel ludźmi, nawet gdy nie zostały użyte metody lub środki wymienione w pkt. 1–6” (Dz. U. Nr 98, poz. 626).

Formy eksploatacji:

- prostytutka – eksploatacja seksualna;
- pornografia dziecięca i dorosłych;
- praca przymusowa i niewolnictwo;
- zmuszanie do żebractwa;
- przymusowe małżeństwa;
- przemyt ludzi i nielegalna imigracja;
- nielegalne adopcje;
- nielegalne macierzyństwo zastępcze (surogatki);
- handel organami, tkankami i komórkami (Malinowski, 2015, 11–12).

Źródło: UNODC opracowanie i dane

Etiologia handlu ludźmi

- bezrobocie i ubóstwo;
- niski poziom wykształcenia i świadomości prawnej;
- społeczna akceptacja zachowań, które mogą stymulować rozwój handlu ludźmi (prostytyucji, wczesnej inicjacji seksualnej nieletnich, tradycji niewolniczych oraz uwarunkowań kulturowych);
- wysokie zyski sprawców przy małych nakładach finansowych i ryzyku poniesienia konsekwencji;
- rozwój przestępczości zorganizowanej ukierunkowanej na handel ludźmi;
- rekrutacja do organizacji terrorystycznych i grup rebelianckich;
- nieskuteczne i źle stosowane prawo (brak ochrony ofiary przestępstwa);
- niski poziom wykształcenia organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości;

- narastająca presja migracyjna do krajów Unii Europejskiej (Anderson, O'Connell Davidson, 2003, 7–9);
- migracje klimatyczne, konflikty etniczne, klęski żywiołowe – przesiedlenia wewnętrzne (Malinowski, Otube [i in.], 2016, 23).

Oprócz wyżej wymienionych czynników popychających ofiary w uwikłanie się w ów proceder istnieją czynniki przyciągające, które należy również wziąć pod uwagę. Do nich należą przede wszystkim fałszywe obietnice dobrych miejsc pracy i wysokich zarobków. Ponadto jako czynnik przyciągający działa popyt na siłę roboczą w poszczególnych sektorach pracy. Razem sprawiają one nie tylko wzrost migracji, ale również wzrost liczby ofiar handlu ludźmi (Alexander, 2015, 7).

Handel ludźmi a przemysł imigrantów

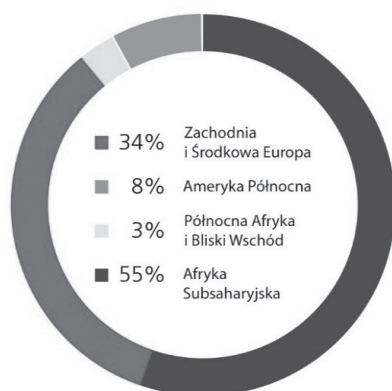
„Przemysł imigrantów” oznacza pozyskiwanie w celu uzyskania bezpośrednio lub pośrednio korzyści finansowych lub innych korzyści materialnych z tytułu nielegalnego wjazdu osoby do kraju, którego osoba migrująca nie jest obywatelem lub stałym mieszkańcem (ASEAN, 2003, 3). Konsekwencje błędnego traktowania ofiary handlu ludźmi jako przemycanego imigranta mogą być dla niej bardzo dotkliwe, gdyż osoba, która stała się ofiarą handlu, często potrzebuje pomocy prawnej i psychologicznej. W praktyce z wielu powodów trudno odróżnić sytuację handlu ludźmi od sytuacji przemytu, gdyż handlarze mogą również działać jako przemycnicy i korzystać z tych samych dróg zarówno w przypadku handlu, jak i przemytu. Obecny w ostatnich latach ruch imigrantów spowodował jednocześnie drastyczny wzrost ofiar handlu ludźmi (Malinowski, Schulz, 2017, 35–36).

W ciągu ostatnich dziesięciu lat w wielu częściach świata poprawiła się zdolność organów krajowych do śledzenia i oceny modeli i przepływów handlu ludźmi. Wynika to również ze szczególnego ukierunkowania społeczności międzynarodowej na opracowanie standardów w zakresie gromadzenia danych (*Global Collaboration*, 2018, 3). W 2009 r. tylko 26 państw posiadało instytucje, które systematycznie gromadziły i rozpowszechniały dane dotyczące spraw związanych z handlem ludźmi, podczas gdy do 2018 r. liczba ta wzrosła do 65. Jednak liczba takich instytucji jest wciąż niewystarczająca wobec wciąż wzrastającego handlu ludźmi. Chociaż w większości państw od kilku lat obowiązują kompleksowe przepisy dotyczące karalności handlu ludźmi, to liczba wyroków skazujących handlarzy zaczęła rosnąć dopiero od niedawna. Wyraźne tendencje wzrostowe w zakresie liczby wyroków

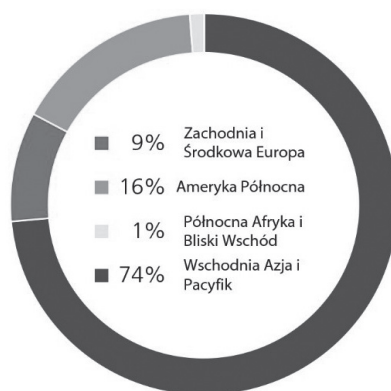
skazujących odnotowano w Azji, obu Amerykach oraz w Afryce i na Bliskim Wschodzie. Wzrost liczby wyroków skazujących handlarzy nie jest jednak proporcjonalny do wzrostu ofiar tego procederu (UNODC, 2018, 8).

Oprócz handlu krajowego i regionalnego zamożne kraje coraz częściej stają się rynkiem dla ofiar procederu handlu ludźmi pochodzących z bardziej odległych miejsc. Taki trend wzrostowy obecnie odnotowujemy szczególnie w Europie Zachodniej i Południowej oraz na Bliskim Wschodzie (UNODC, 2018, 9).

Region wykrywania ofiar z Afryki Subsaharyjskiej

Region wykrywania ofiar z Azji

Źródło: UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) opracowanie i dane

Konflikty zbrojne a handel ludźmi

Konflikty zbrojne mogą zwiększyć podatność na handel ludźmi na różne sposoby. Obszary, na których panują słabe rządy prawa i brakuje środków na reagowanie na przestępczość, zapewniają handlarzom korzystny teren do prowadzenia ich działalności. Sytuację pogarsza jeszcze większa liczba osób znajdujących się w rozpaczliwej sytuacji, pozbawionych dostępu do podstawowych potrzeb (*Trafficking*, 2019, 30–31).

Uprowadzenia kobiet i dziewcząt dla celów niewolnictwa seksualnego i przymusowych małżeństw były najczęściej zgłaszane w wielu krajach Afryki Środkowej i Zachodniej w związku z trwającymi tam działaniami zbrojnymi, a także w związku z konfliktami na Bliskim Wschodzie.

Rekrutacja dzieci do roli żołnierzy jest szeroko udokumentowana w wielu obszarach konfliktowych Afryki, Bliskiego Wschodu i Azji. Ponadto w wielu badaniach stwierdzono, że grupy zbrojne rekrutują dzieci do pracy przymu-

sowej na różnych stanowiskach pomocniczych. Rekrutacja i wykorzystywanie dzieci w przemyśle wydobywczym były zgłaszane w wielu konfliktach trwających w Afryce Subsaharyjskiej. Często dokonywało się to w celu finansowania działalności grup zbrojnych. Na obszarach objętych konfliktem grupy zbrojne wykorzystują również handel jako strategię w celu osiągnięcia dominacji terytorialnej. Kobiety i dziewczęta wykorzystywane jako niewolnice seksualne lub zmuszane do zawierania małżeństw, służyły wielokrotnie pozyskiwaniu nowych potencjalnych rekrutów płci męskiej.

Grupy zbrojne nie są jednak jedynymi podmiotami zaangażowanymi w handel ludźmi w kontekście konfliktów zbrojnych. Również grupy przestępcze i indywidualni handlarze pozyskują swoje ofiary spośród ludności cywilnej, uchodźców i ludności przesiedlonej w wyniku działań zbrojnych. W niepewnych warunkach społeczno-gospodarczych lub w sytuacjach związanych z prześladowaniami osoby uciekające przed konfliktem stawały się łatwym łupem dla oszustów i przyjmowały fałszywe oferty pracy w sąsiednich krajach lub fałszywe propozycje małżeństw, które w rzeczywistości stanowiły sytuacje wyzysku i niewoli. Handlowi sprzyja również w tych okolicznościach separacja od rodziny i dramatyczna sytuacja ekonomiczna (*The Global Slavery*, 2018, 13–14).

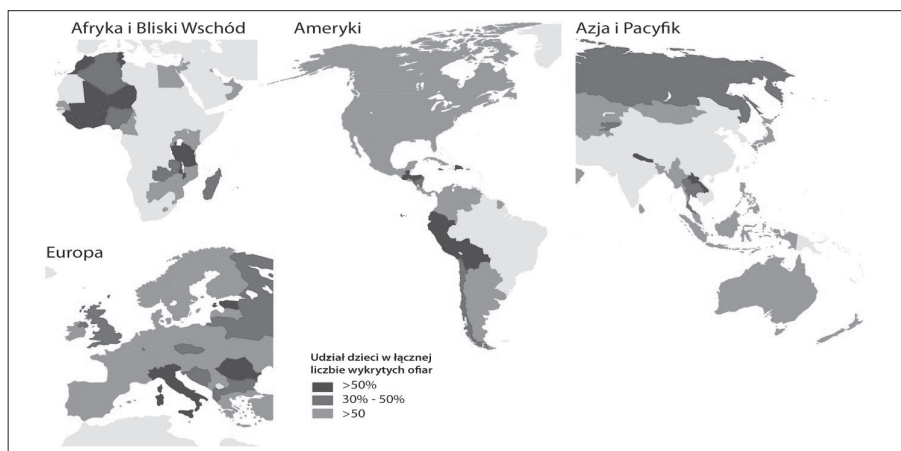
Handel dziećmi

Dzieciom będącym przedmiotem handlu zazwyczaj odmawia się edukacji i wynagrodzenia. Są one wykorzystywane fizycznie, psychospołecznie i seksualnie. Narażone są na szkodliwe warunki pracy, choroby i wczesną ciążę, na nieludzkie warunki życia, złe warunki sanitarne, nieodpowiednie żywienie, brak higieny osobistej, zagrożenia zawodowe i brak opieki zdrowotnej. Dlatego też handel dziećmi jest niezwykle szkodliwy dla dzieci i ich rozwoju ludzkiego. Dzieci będące przedmiotem handlu ludźmi cierpią z powodu problemów zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, takich jak strach, depresja, niska samoocena i niskie poczucie własnej wartości, słabe umiejętności społeczne, gniew i wrogość, niezdolność do zaufania i budowania sensownych relacji w późniejszym życiu, patologiczne zachowania seksualne, poczucie winy, wstyd, nadużywanie substancji uzależniających, samookaleczenia (w tym samobójstwa), zaburzenia stresu pourazowego i niepełnosprawność fizyczna (UNICEF, 2018, 1).

Skutki handlu dziećmi są również szkodliwe i długotrwałe dla społeczności i dla rozwoju kraju jako całości. Dzieci będące ofiarami handlu ludźmi

nie mają wykształcenia, a nawet jeśli zostaną uratowane, mają fizyczne i psychiczne urazy lub choroby uniemożliwiające ich rozwój. Bezrobotna młodzież dotknięta w dzieciństwie tym procederem jest również narażona na radykalizację negatywnych postaw i w późniejszym czasie na konflikt z prawem. To wyzwanie nie tylko dla przepisów prawnych ale przede wszystkim dla działań państw i organizacji międzynarodowych, których obowiązkiem jest ochrona najmłodszych (*Toolkit*, 2008, 341–345).

Udział dzieci w łącznej liczbie wykrywanych ofiar

Źródło: UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) opracowanie i dane

Handel ludzkimi organami

Schematy handlu ludźmi w celu pobrania organów w porównaniu z najczęściej wykrywanymi przypadkami handlu ludźmi w celu wykorzystania seksualnego i pracy przymusowej są bardzo podobne. Jednak wykryto stosunkowo niewiele przypadków handlu ludźmi w celu pobrania organów i stanowią one ok. 1% ogółu ofiar (Ambagtsheer, 2016, 97–102).

Tempo przestępczości w tym kierunku jest podyktowane niedoborem narządów na rynku światowym. Handlarze, umiętni w pracy ponad granicami, wykorzystują niski rozwój gospodarczy w niektórych krajach i słabo dostępną wiedzę medyczną w innych (European Parliament, 2015, 8; United Nations, General Assembly, 2017, 3).

Handlarze działają w coraz bardziej wyrafinowany sposób, wykorzystując skorumpowane środowisko i oszukańcze środki, wyzyskując ludzi żyjących

w nędzy i ubóstwie. Przykłady przypadków badanych przez władze krajowe pokazują, że handlarze mogą działać przez dłuższy okres z dużą liczbą ofiar, zanim i o ile zostaną złapani. Jeden z przypadków pokazał, że tylko jedna grupa handlarzy w Afryce przeprowadziła ok. 500 operacji przeszczepu nerek w różnych domach prywatnych i szpitalach w ciągu siedmiu lat. W innym przypadku handlarze zorganizowali parowanie dawców z biorcami, obejmujące badania medyczne dla zapewnienia zgodności między dawcą a biorcą, procedury medyczne i leczenie pooperacyjne. Handlarze często przekonują ofiary, że handel jedną z ich nerek jest jedynym sposobem na poradzenie sobie z ubóstwem (Office, 2016, 20).

Chociaż na całym świecie istnieje niewiele informacji na temat handlu ludźmi w celu pobrania narządów, można uzyskać pewien pogląd, patrząc na szersze statystyki dotyczące przeszczepów narządów. Szacuje się, że w 2015 r. na całym świecie dokonano 126 670 stałych przeszczepów narządów. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) szacuje, że nielegalny handel narządami stanowi ok. 10% światowej aktywności w zakresie przeszczepów. Dochody z nielegalnego handlu wahają się od 840 mln USD do 1,7 mld USD rocznie. Kraje rozwinięte, takie jak: USA, Kanada, Australia i Wielka Brytania, otrzymują narządy z większości krajów rozwijających się, w tym z Indii, Chin, Filipin i Pakistanu. Sprzedaż narządów jest nielegalna w wielu krajach rozwijających się, z wyjątkiem Iranu, gdzie odpłatne oddawanie narządów jest dozwolone, ale ściśle regulowane.

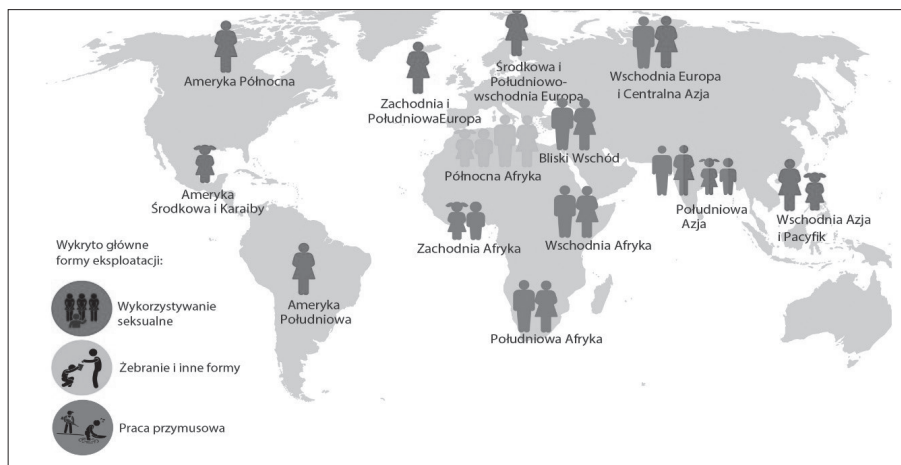
Statystyki

Większość ofiar wykrytych na całym świecie to kobiety, głównie dorosłe kobiety, ale także coraz częściej dziewczęta (w sumie ok. 35%). Jednocześnie ponad połowa ofiar handlu ludźmi w celu przymusowej pracy to mężczyźni (Global, 2018, 10).

Większość ofiar wykrytych na całym świecie to ofiary handlu ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego. Handel kobietami i dziewczętami w celu wykorzystywania seksualnego przeważa w obu Amerykach, Europie oraz Azji Wschodniej i Oceanii. W Ameryce Środkowej i na Karaibach więcej dziewcząt jest wykrywanych jako ofiary handlu w celu wykorzystywania seksualnego, podczas gdy kobiety dorosłe są częściej wykrywane jako ofiary tej formy przemocy w innych regionach świata.

Handel ludźmi w celu przymusowej pracy jest najczęściej wykrywaną formą tego procederu w Afryce Subsaharyjskiej (Malinowski, 2016, 22–23). Na

Główne profile wykryte na rozpatrywanych obszarach geograficznych, w podziale na podregiony

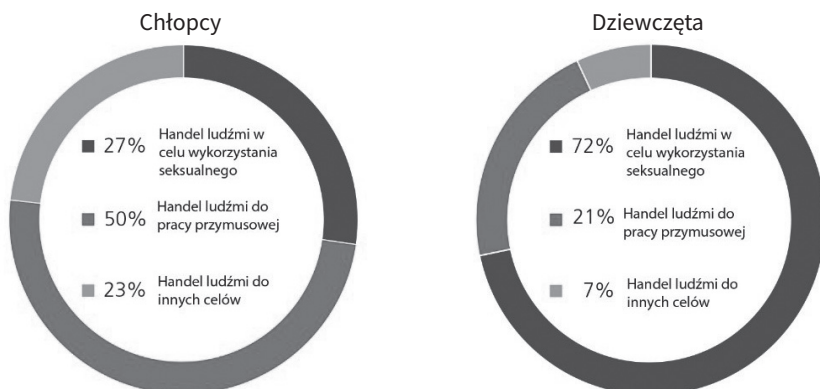

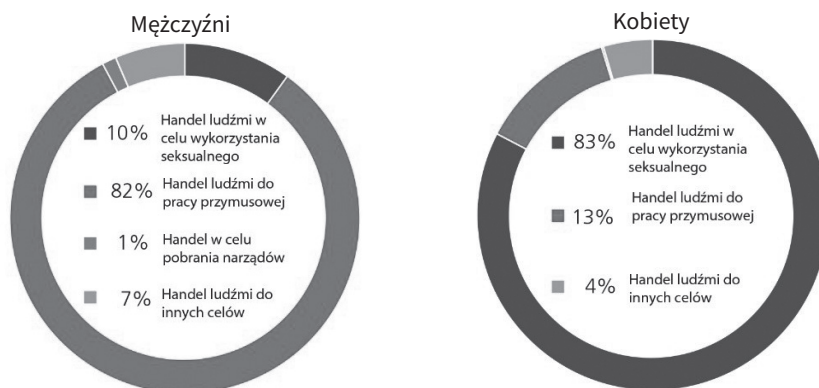
Źródło: UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) opracowanie i dane

Bliskim Wschodzie praca przymusowa jest również główną wykrywaną formą handlu ludźmi, dotyczącą przede wszystkim osób dorosłych. W Azji Środkowej i Południowej handel w celu pracy przymusowej i wykorzystywania seksualnego jest prawie w równym stopniu wykrywany, choć profile ofiar są różne.

Z nielicznych badań krajowych przeprowadzonych w krajach europejskich w celu oszacowania całkowitej liczby ofiar handlu ludźmi i ich profili wynika, że handel w celu wykorzystywania seksualnego jest najbardziej rozpowszechnioną formą tego procederu. Jednocześnie pokazują one, że handel ludźmi w celu przymusowej pracy może być tam trudniejszy do wykrycia.

Udział form wyzysku wśród wykrytych ofiar handlu ludźmi

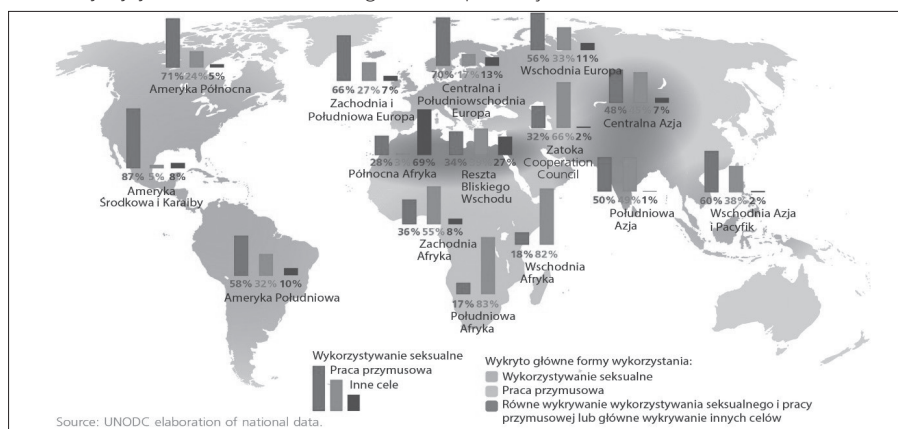
Źródło: UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) opracowanie i dane

Liczba ofiar handlu ludźmi

Współczesne niewolnictwo można znaleźć w każdym zakątku naszego zglobalizowanego świata. W 2017 r., według globalnych szacunków współczesnego niewolnictwa, 40,3 mln osób żyło we współczesnym niewolnictwie; osoby te były wykorzystywane w celu wykorzystywania seksualnego, pracy przymusowej, przymusowych małżeństw, służby domowej i przymusowej przestępczości (Global, 2018, 2).

Dziesięć krajów o największym rozpowszechnieniu współczesnej formy niewolnictwa to: Korea Północna, Mauretania, Erytrea, Sudan Południowy, Burundi, Pakistan, Republika Środkowoafrykańska, Kambodża, Afganistan

Udział wykrytych ofiar handlu, według form eksploatacji

Źródło: UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) opracowanie i dane

oraz Iran. Analiza danych z dziesięciu krajów o największej powszechności występowania wskazuje na związek między współczesnym niewolnictwem a dwoma głównymi czynnikami zewnętrznymi – wysoce represyjnymi reżimami i konfliktami.

W skali globalnej na każde 1000 osób na świecie przypada 5,4 ofiary współczesnego niewolnictwa. Patrząc z perspektywy regionalnej, rozpowszechnienie współczesnego niewolnictwa jest najwyższe w Afryce – 7,6 ofiary na każde 1000 osób w regionie; następnie w Azji i Oceanii (6,1 ofiary) oraz Europie i Azji Środkowej (3,9 ofiary). W państwach arabskich i obu Amerykach jest ono niższe i wynosi odpowiednio 3,3 i 1,9 ofiary na 1000 osób (odnotowując poniższe zastrzeżenia dotyczące ograniczeń danych, szczególnie w państwach arabskich).

W przypadku pracy przymusowej najwięcej jest ofiar z Azji i Oceanii (4,0 na 1000 osób), następnie z Europy i Azji Środkowej (3,6) oraz Afryki (2,8). Przewaga pracy przymusowej jest najniższa w państwach arabskich (2,2 ofiary) i w obu Amerykach (1,3 ofiary). Przewaga małżeństw przymusowych jest największa w Afryce (4,8 ofiary), następnie w Azji i regionie Pacyfiku (2,0 ofiary) oraz w państwach arabskich (1,1 ofiary). Najniższy procent przypadków ma miejsce w obu Amerykach (0,7 na 1000 osób) oraz w Europie i Azji Środkowej (0,4 ofiary). Do krajów o największej powszechności występowania procederu handlu ludźmi dla pracy przymusowej należą: Erytrea, Burundi i Republika Środkowoafrykańska (Afryka); Wenezuela, Haiti i Republika Dominikańska (obie Ameryki); Korea Północna, Afganistan i Pakistan (Azja i Pacyfik); Syria, Irak i Jemen (państwa arabskie); oraz Białoruś, Turkmenistan i Macedonia (Europa i Azja Środkowa).

Dane dotyczące handlu ludźmi

Afryka

Afryka, z 51 krajami i 16 procentami ludności świata, jest niezwykle zróżnicowana pod względem historii, rozwoju, ludzi, kultury i religii. Szacuje się, że we współczesnym niewolnictwie w Afryce żyje 9,2 mln mężczyzn, kobiet i dzieci. Na tym kontynencie panuje największy na świecie odsetek współczesnego niewolnictwa – 7,6 na 1000 osób. Biorąc pod uwagę formy współczesnego niewolnictwa, wskaźnik przymusowych małżeństw (4,8 ofiar na 1000 osób na kontynencie) jest wyższy od wskaźnika pracy przymusowej (2,8 ofiar na 1000 osób w regionie). Szacuje się, że ok. 400 000 osób rocznie staje się ofiarami przymusowego wykorzystywania seksualnego, co stanowi

osiem procent wszystkich ofiar przymusowego wykorzystywania seksualnego i komercyjnego wykorzystywania seksualnego dzieci na całym świecie.

Te regionalne dane, choć ważne, powinny być interpretowane ostrożnie, biorąc pod uwagę luki i ograniczenia danych w niektórych krajach. Na przykład nie jest możliwe przeprowadzenie badań w krajach takich jak: Libia, Sudan Południowy i część Nigerii, które doświadczają głębokiego i aktualnego konfliktu. Brak danych z krajów dotkniętych konfliktem oznacza, że współczesne szacunki dotyczące niewolnictwa w tych krajach prawdopodobnie zaniżają problem.

Ameryka Północna i Południowa

W obu Amerykach znajduje się 35 krajów i 13% ludności świata. Szacuje się, że około 1,9 miliona mężczyzn, kobiet i dzieci żyje tam we współczesnym niewolnictwie. Na każde 1000 osób w tym regionie przypada 1,9 osoby dotkniętych tym problemem. Biorąc pod uwagę formy współczesnego niewolnictwa, wskaźnik pracy przymusowej (1,3 ofiary na 1000 osób) jest wyższy niż wskaźnik przymusowych małżeństw (0,7 ofiary na 1000). Ponadto w regionie tym odnotowano cztery procent wszystkich ofiar przymusowego wykorzystywania seksualnego na świecie. Wenezuela, Haiti i Republika Dominikańska to kraje, w których dominuje współczesne niewolnictwo. Te regionalne dane, choć ważne, należy interpretować ostrożnie, biorąc pod uwagę luki i ograniczenia danych w kluczowych regionach ponieważ w Ameryce Północnej nie przeprowadza się żadnych badań dotyczących tego problemu.

Bliski Wschód

Region państw arabskich obejmuje 11 krajów, w tym Bahrajn, Irak, Jordanię, Kuwejt, Liban, Oman, Katar, Arabię Saudyjską, Syrię, Zjednoczone Emiraty Arabskie i Jemen, i jest domem dla dwóch procent ludności świata. Region ten obejmuje bogatsze kraje Rady Współpracy Państw Zatoki Perskiej (GCC) oraz takie kraje jak Jordania, Liban i Irak czy Syria, w których kryzys ekonomiczny potęgowany jest przez trwające konflikty zbrojne. Szacuje się, że w krajach arabskich w nowoczesnym niewolnictwie żyje ok. 520000 mężczyzn, kobiet i dzieci. Daje to wynik 3,3 ofiary na 1000 osób. Biorąc pod uwagę formy współczesnego niewolnictwa, największy udział we współczesnym niewolnictwie stanowią ofiary pracy przymusowej (2,2 ofiary na 1000 osób), podczas gdy wskaźnik przymusowych małżeństw wynosi 1,1 ofiary na 1000 osób.

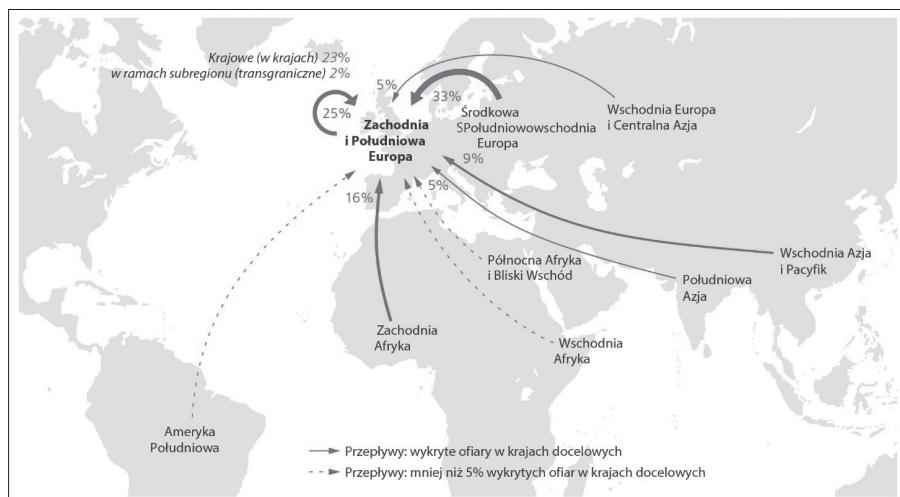
Państwa arabskie stanowią jeden procent ofiar przymusowego wykorzystywania seksualnego na świecie. W regionie tym Syria, Irak i Jemen miały według ostatnich danych największą liczbę ofiar współczesnego niewolnictwa. Szacunki regionalne dla państw arabskich zostały opracowane głównie na podstawie wywiadów przeprowadzonych w kraju zamieszkania respondentów, którzy informowali o sytuacji w zakresie pracy przymusowej podczas pracy w tym regionie. Co więcej, ocena liczby małżeństw przymusowych wśród mieszkańców tego regionu jest szczególnie problematyczna w przypadku braku obiektywnie prowadzonych tam badań. W sumie luki te wskazują na prawdopodobieństwo znacznego niedoszacowania zakresu współczesnego niewolnictwa w tych krajach. Podobnie, ponieważ zazwyczaj nie jest możliwe przeprowadzenie badań w krajach, które doświadczają konfliktów zbrojnych, dane z tych państw prawdopodobnie zaniżają ten problem.

Azja i Oceania

Azja i Oceania, z 36 krajami i 56% ludności świata, jest największym regionem świata. Szacuje się, że we współczesnym niewolnictwie żyje tam 24,9 miliona mężczyzn, kobiet i dzieci. Region ten jest drugim co do częstości występowania współczesnego niewolnictwa na świecie – 6,1 na 1000 osób. Biorąc pod uwagę formy współczesnego niewolnictwa, region Azji i Pacyfiku charakteryzuje się wysoką przewagą pracy przymusowej (4,0 na 1000 osób) w porównaniu z innymi regionami. Współczynnik małżeństw przymusowych wynosi dwie ofiary na 1000 osób. Region Azji i Oceanii ma największą liczbę ofiar we wszystkich formach współczesnego niewolnictwa – 73% ofiar przymusowego wyzysku seksualnego, 68% osób zmuszanych do pracy przez władze państwowe, 64% osób zatrudnionych w zakładach pracy przymusowej.

Europa i Azja Centralna

Europa i Azja Centralna obejmuje 51 krajów i 12,4% ludności świata. Szacuje się, że każdego dnia około 3,6 miliona mężczyzn, kobiet i dzieci żyje we współczesnym niewolnictwie w Europie i Azji Środkowej. Na każde 1000 osób w tym regionie przypada 3,9 osoby we współczesnym niewolnictwie. Wskaźnik pracy przymusowej (3,6 na 1000 osób) jest wyższy niż wskaźnik przymusowych małżeństw (0,4 na 1000 osób). W regionie tym odnotowano również 14% udział przymusowego wyzysku seksualnego na całym świecie.

Źródło: UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) opracowanie i dane

BIBLIOGRAFIA

- Ustawa o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy o Policji, ustawy – Przepisy wprowadzające. Kodeks karny oraz ustawy – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 98, poz. 626); <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20100980626> [26.03.2023].
- Alexander A., 2015, *Trafficking of Adults for Forced Labour in Kenya. Gender, Intersectionality and Policy*, Aalborg.
- Ambagsheer F., 2016, *Trafficking in Human Beings for the Purpose of Organ Removal: a Case Study Report*, w: F. Ambagsheer, W. Weimar, *Trafficking in Human Beings for the Purpose of Organ Removal: Results and Recommendations*, The HOTT Project: Walters Kluwer Health INC, p. 97–102.
- Anderson B., O'Connell Davidson J., 2003, *Is Trafficking in Human Beings Demand Driven? A Multi – Country Pilot Study*, Geneva: International Organisation for Migration (IOM).
- ASEAN and Trafficking in Person, Using Data as a Tool to Combat Trafficking in Persons, 2003, Geneva: International Organisation for Migration (IOM).
- Burdziak K., Banaszak P., 2016, *Przestępstwo handlu ludźmi – wykładnia terminu „handel ludźmi”, sposób przeprowadzania przesłuchań i innych dowodów w celu uzyskania materiału potwierdzającego popełnienie tego przestępstwa, charakterystyka jego ofiar i sprawców*, Warszawa.

- European Parliament, 2015, *Trafficking in Human Organs*, Belgium: European Union.
- Global Collaboration Against Human Trafficking Report: Fourteen Essential Principles for Working with Human Trafficking Victims*, 2018, Safe Horizon: Safe Horizon's Anti – Trafficking Program (ATP).
- Malinowski R., 2016, *Displacement, violence and vulnerability: Trafficking among Internally Displaced Persons in Kenya*, Nairobi: Awareness Against Human Trafficking (HAART).
- Malinowski R. (red.), 2015, *Kenya's Child Market – Lure, Sell and Dispose. Child Trafficking by Awareness Against Human Trafficking (HAART)*, Nairobi: Awareness Against Human Trafficking (HAART).
- Malinowski R., Otube S. [i in.], 2016, *Displacement, violence and vulnerability: Trafficking among Internally Displaced Persons in Kenya*, HAART Research Series no. 1, Nairobi: Awareness Against Human Trafficking (HAART).
- Malinowski R., Schulz M., 2017, *Natural Disaster, Human Trafficking and displacement in Kenya. Awareness Against Human Trafficking (HAART)*, Nairobi: Awareness Against Human Trafficking (HAART).
- Office of the United Nations High Commissioner on Human Rights, 2016, *Report of the special rapporteur, on her mission to Jordan*, A/HRC/32/41/Add.1, Geneva: United Nations High Commissioner on Human Rights (UNHCR).
- The Global Slavery Index 2018*, 2018, Walk Free Foundation: Walk Free Foundation.
- Toolkit to Combat Trafficking in Persons Global Programme against Trafficking in Human Beings*, 2008, New York.
- Trafficking in Persons. June 2019*, 2019, Washington: Department of State USA.
- UNICEF, 2018, *Niemal 1/3 ofiar handlu ludźmi na świecie to dzieci*, <https://www.unicef.pl/Centrum-prasowe/Informacje-prasowe/UNICEF-Niemal-1-3-ofiar-handlu-ludźmi-na-swiecie-to-dzieci> [25.03.2023].
- United Nations, General Assembly, 2017, *Strengthening and promoting effective measures and international cooperation on organ donation and transplantation to prevent and combat trafficking in persons for the purpose of organ removal and trafficking in human organs*, A/RES/71/322, preamble, Nowy Jork.
- UNODC, 2018, *Global Report on Trafficking in Persons 2018*, sales no. E.19.IV.2, New York.